

Poprvé česky vycházejí Spiklenci. Znovuobjevený román zachycuje z bezprostřední blízkosti nástup komunistické diktatury

(Praha, 9. 4. 2026) – Československý diplomat a německy píšící autor Friedrich Bruegel utekl na Západ v roce 1949. To, co se rok po převzetí moci komunisty odehrávalo v Československu, literárně zpracoval v románu *Spiklenci*. Román vyšel nejprve německy v roce 1951 v Curychu a o rok později v Londýně. Díky nakladatelství Sterne a čerstvému překladu Jiřího Stromšíka se raritní literární zpracování nástupu komunistické totality v Československu po třičtvrtě století dostává k českým čtenářům.

V románu *Spiklenci* zachytil německy píšící spisovatel z židovské rodiny z Vysočiny Friedrich Bruegel (1897–1955) to, čemu už nedokázal z pozice československého diplomata dále přihlížet: rostoucí nátlak komunistického mocenského aparátu a politické čistky, teror vůči opozici a justiční vraždy, ale také více či méně přizpůsobivou reakci společnosti. Až příliš zblízka mohl pozorovat, že Československo „*nesměřuje k socialismu, ale ke zkorumpované policejní diktatuře*“, jak napsal v rezignačním dopise ministerstvu zahraničních věcí po opuštění postu vedoucího československé vojenské mise v Berlíně a útěku na Západ na jaře 1949. Román je plodem autorovy totální deziluze a vědomí, že politické procesy v Československu se rozjíždějí na plné obrátky a „*popravovat se bude čím dál víc*“.

V české dobové literatuře, poznamenané od počátku komunistické nadvlády cenzurou, podobně kritická literární reflexe bezprostředně poúnorových událostí neexistuje. „*Obdobné dílo neznáme ale ani z exilové literatury,*“ říká český germanista a překladatel knihy Jiří Stromšík: „*Je to ohromně cenný a i dnes potřebný román: je až těžké uvěřit, že byl napsán hned v roce 1949, že autor už tehdy tak přesně pochopil a do naprosto věrohodných detailů popsal mechanismus a fungování toho zruďného, svou podstatou zločineckého režimu,*“ dodává.

Příběh komponovaný s velkým důrazem na napětí se odvíjí od atentátu na šéfa komunistické státní bezpečnosti. Půdorys politického thrilleru umožnil Friedrichu Bruegelovi postihnout principy totalitního upevňování moci, a to v dobových kulisách Prahy na jaře 1949. Román vyšel v němčině v roce 1951 v nakladatelství Europa v Curychu (*Verschwörer*), o rok později jej v anglickém překladu vydal Viktor Gollanz v Londýně (*The Plotters*). „*Kniha byla oprávněně srovnávána s Koestlerovou Nocí o polednách či Orwellovým románem 1984, děj je však zasazen do nám důvěrně známých místních i dobových reálií spojených s vytvářením československého totalitního systému, v tom zůstává naprosto ojedinelá,*“ říká nakladatelka knihy Eva Jelínková.

„*Čtvrtek po Velikonocích, kdy kniha vychází, je symbolický den,*“ pokračuje Jelínková. Vražda komunistického funkcionáře, její vyšetřování a postupné rozkrývání jejího pozadí se v románu odehrává v Praze během několika velikonočních dnů v roce 1949. „*Komunistický aparát teroru jel rok po převzetí moci na plné obrátky. Ve čtvrtek po*

Velikonocích bylo vše vyřízeno a románový děj se – dosti neblaze a beznadějně – uzavírá. Naopak ve čtvrtek po letošních Velikonocích se otevírá nový, a doufejme že nadějnější život této knihy.“

Román zachycuje nejen samotné mechanismy postupující represe a potlačování svobody, ale sleduje také postoje společnosti vůči této situaci. „Autor československou poválečnou společnost nijak nešetří,“ říká Eva Jelínková z nakladatelství Sterne, která je též autorkou doslovu ke knize, „nijak ji ale také nesoudí. Ukazuje, jak lidé na ztrátu svobody obvykle reagují. Celé spektrum těchto reakcí jsme se rozhodli přiblížit na přebalu knihy.“ Obálka i spodní strana přebalu jsou pokryty výroky románových postav nejružnějšího společenského postavení a přesvědčení, od odbojářů až po loajální oportunisty a prominenty režimu.

Právě otázkou, co může člověk v nesvobodné nebo svobodu ohrožující situaci podniknout, zůstává kniha i dnes velmi aktuální. „Tento román mrazivě přesně ukazuje, jak rychle se může svoboda rozpadnout,“ říká Jan Polouček z organizace Post Bellum, která pod projektem Paměti národa spolupracuje na vzdělávacích aktivitách a diskusích spojených se Spiklenci. „V Paměti národa se přitom dlouhodobě setkáváme s podobnými příběhy skutečných lidí. O to silněji Spiklenci působí i dnes a připomínají, že žádná společnost není vůči ztrátě svobody imunní,“ doplňuje.

Kniha *Spiklenci* Friedricha Bruegela vychází v pražském nakladatelství Sterne. Překlad Jiří Stromšík, doslov Eva Jelínková, grafická úprava Jiří Císler. Rozsah 360 stran, doporučená cena 330 Kč. ISBN: 978-80-909560-0-1. Knižní distribuci zajišťuje společnost [Kosmas](#). Ukázka z knihy vychází 9. dubna 2026 na [Bubínku Revolveru](#).

Kontakt:

Eva Jelínková
Jaselská 542/32
160 00 Praha 6
+420 774 234 239
eva.jelinkova@sterne.cz
<https://www.sterne.cz/>